

OSCAR COOK

DEEL 4

OPMERKELIJKE
GEBEURTENISSEN

OSCAR

Opmerkelijke gebeurtenissen

COOK

VERA VAN RENTERGHEM

PELCKMANS

'Only a life lived for others is a life worthwhile.'

Albert Einstein

IK HEB AL VEEL VERTELD.
Maar nog niet alles.

HET WAS ME MIN OF MEER GELUKT om mijn bizarre leven thuis gescheiden te houden van dat op school. Tot nu.

Mijnheer Lambrecht, leraar biologie, sluit bedaard de klasdeur, stapt afgemeten naar zijn favoriete vloertegel, legt een stapel papier op het bureau naast hem en verstrengelt traag de vingers van zijn handen. ‘Iedereen gaat zitten.’ Zijn stem klinkt koud. Het geroezemoes valt ogenblikkelijk stil. Ik hoor Lambrecht diep inademen langs zijn neus. Zijn blik glijdt langs de leerlingen op de eerste rij, maakt een sprongetje naar de tweede rij en blijft pal voor me hangen. Er loopt een rilling over mijn rug.

‘Oscar, is het werkstuk over wat je het afgelopen schooljaar in de biologieles hebt geleerd door jou geschreven?’

Ik knik. Dat was de opdracht, toch?

‘Je bekent dus?’

Wat zegt hij nu? Ik staar naar de kloppende ader op zijn voorhoofd.

‘Je geeft dus toe dat jij hebt geschreven dat mijn gezicht een grauw betonblok is en dat zelfs een blobvis meer glimlacht. Dat ik voortdurend sta te kakelen, maar niet eens weet dat de linkerbil van een kip zachter is dan de rechterbil. Dat ik sta te blazen en te puffen voor de klas, terwijl een mier maar een keer per twee minuten ademhaalt. Dat mijn hoofd nog minder bevat dan de kop van een slak, want die heeft tenminste nog geslachtsorganen in zijn kop. Dat ik nog veel kan leren van haringen, omdat die communiceren door scheten te laten.’

Ik voel twintig paar ogen op mij gericht. ‘Dit is helemaal niet ...’, stamel ik.

‘Niet alles ... Inderdaad’, onderbreekt mijnheer Lambrecht me. Hij pakt de bovenste pagina van de stapel papier op het bureau en wappert ermee. ‘Zal ik het voorlezen?’

Mijn hoofd bonkt. In een flits besef ik wat er is gebeurd. Eergisterenavond had ik aan mijn oude vriend Otto verteld dat mijnheer Lambrecht al dertig jaar lang dezelfde biologielessen aframmelt en ik een werkstuk moest schrijven over wat die lessen me hadden bijgebracht. ‘Er is me eigenlijk niets bijgebleven van wat hij voor de klas heeft verteld’, haalde ik mijn schouders op.

Dat ik meestal tijdens de les wegdroomde, vertelde ik er niet bij, want dat was in elke les het geval. Omdat Otto al zo'n tachtig jaar lang wetenschappelijke tijdschriften verslindt, vroeg ik hem of hij er iets interessants aan zou kunnen toevoegen. 'Geen sprake van, ik hoef hem niet beter te maken dan hij is', protesteerde hij. Daarna voegde hij eraan toe dat hij mijn werkje wel eens wilde lezen. Grijnzend slofte hij naar de tafel in zijn kamer, zette zijn bril op en wreef in zijn oude handen. 'De wereld moet zich niet aan de leraar aanpassen, maar de leraar aan de wereld.' Zo iets zei hij nog, voor ik in zijn verzameling stenen begon te rammelen en vergat waarvoor ik bij hem was langsgeslagen. Heeft Otto mijn werkstuk aangepast? Het zou me niet verwonderen. Hij is zelden tegen te houden. Waarom heb ik het werkstuk in mijn huiswerkmap gestopt zonder er nog een blik op te werpen? Shit, ik had het moeten weten! Waarom zink ik nu niet met bank en al door de grond?

'Wel?' zegt mijnheer Lambrecht. 'Plots niet meer zo enthousiast?'

De hinnikende lach van Brecht en zijn kompanen en de oorverdovende stilte van de anderen zuigen het bloed uit mijn hoofd.

'Onderaan je werkstuk de handtekening van een zogenaamde professor aan je naam toevoegen, maakt het nog erger. Werkelijk, hoe kom je erbij om zo iets te

verzinnen?’ Hij gooit het blad terug op de stapel, zonder zijn blik op mij te lossen. ‘Professor Otto. Het is eens iets anders dan Barabas of Gobelijn.’

De spot in Lambrechts stem is olie op het vuur voor Brecht. Hij begint luidop te schateren. ‘Maar mijnheer, professor Otto bestaat echt!’ hikt hij. ‘Hij is een van de seniele oudjes in het bejaardenhuis waar Oscar woont. Het Kraaiennest, u weet wel, dat oude klooster waar het vol zit met wezens die hun houdbaarheidsdatum hebben overschreden.’

Ik draai me bruusk om. ‘Hou je kop!’

‘Of anders wat?’ Brecht geeft een por in de ribben van Bram, een van zijn slijmende vrienden die altijd naast hem zit. Bram steekt uitdagend zijn kin vooruit en voelt zich onder het wakende oog van Brecht verplicht verder te gaan: ‘Zal Karel, die oude beroepsmitair, met zijn rollator komen aanrijden alsof het een tank is? Of zullen de oude vrouwtjes ons komen vastbinden met hun restjes breiwol? Of komen ze ons met hun mummelmondjes uitkafferen?’

‘Ik sla je tanden uit je bek!’

‘Je schijjt nog eerder in je broek!’

‘Zwijgen, jullie drie!’ Voor het eerst komt er beweging in het gezicht van Lambrecht. Zijn wenkbrauwen schieten omhoog. ‘Woon jij echt in het Kraaiennest, Oscar?’

‘Lang verhaal, mijnheer.’ Ik sla mijn ogen neer.

‘Wel, Oscar, vertel je hooggeleerde vriend maar dat ik hem op school uitnodig. Ik wil van hem horen waarom de linkerbil van een kip zachter is dan de rechterbil. En ik wil hem nog een paar dingen vragen.’

Is zijn stem zachter? De zwarte vlekken voor mijn ogen lossen stilaan op. ‘Professor Otto heeft er niets mee te maken’, stamel ik. ‘Ik, ik, wel ... Ik schreef dit voor de grap ... Het spijt me ... Het was niet grappig ... Ik weet het.’

Mijnheer Lambrecht knippert langzaam met zijn ogen. ‘Het neemt niet weg dat ik wel benieuwd ben naar je oude vriend.’ Achter me maakt Brecht waarschijnlijk aanstalten om iets te zeggen, maar de strenge blik van de leraar in zijn richting legt hem het zwijgen op. Daarna kijkt hij mij terug aan. ‘Hij is welkom in de klas om te komen vertellen. Jammer dat het de laatste dag van het schooljaar is. Volgend schooljaar?’

Ik schud het hoofd. Ik zie het al voor me: Otto die drie weken lang de klas gijzelt en de leerlingen pas vrijlaat als ze zonder fouten kunnen herhalen wat hij heeft verteld over de bijenkolibrie die minder weegt dan een broeksknoop. Of over de uilen waarvan de oren niet even hoog zitten om beter te kunnen horen. Of over de mannetjesprieelvogel die een prieel bouwt en versiert met bloemen om de vrouwtjes te lokken. Sinds professor Otto niet meer aan wetenschap doet (ook een lang

verhaal) bestudeert hij vogels en hij kan er niet over ophouden.

‘Ach’, glimlacht Lambrecht plots. ‘Je vriend doet me denken aan mijn vader. Hij is bijna negentig, maar flapt er ook van alles uit. Ik ben te oud om nog te zwijgen, zegt hij dan. Hij springt voor iedereen in de bres, vaak overdreven, zonder de minste remmingen. Een beetje als jouw Otto?’ Hij pakt twijfelend mijn werkstuk weer op. ‘Ik zou ook nooit mijn vader verraden. Jij Otto evenmin, weet ik nu.’

De klas is muiststil. Marianne naast me kruist haar armen op de bank en kijkt zijdelings door het raam naar de glansblauwe lucht. Hoeveel klasgenoten zijn in gedachten verzonken?

‘Je krijgt een tien’, zegt mijnheer Lambrecht met een zucht.

‘Op twintig?’ vraag ik.

‘Op tien. Maar de rapporten zijn al geschreven. Dit telt niet meer mee.’ Hij wrijft over zijn kin. ‘Iedereen een tien. Jullie mogen zelf invullen of dit op tien of twintig of honderd is. Wat doet het er eigenlijk toe: tien of honderd? Ook bij leeftijden doet het er niet toe of je tien of honderd bent. Jong en oud samen, het is magie.’

Op mijn gezicht staat vast te lezen dat ik hem de wijste leraar van de wereld vind. Opnieuw glimlacht hij. Het kost hem duidelijk minder moeite dan een blobvis.

IK WIST DAT BRECHT HET ER NIET BIJ ZOU LATEN na de les. Nog twee en een half uur school en de zomervakantie begint. Genoeg tijd om te recupereren van een bloedneus of een gekneusde rib. Die van mij, voor alle duidelijkheid. Ik zet vaak een grote bek op, terwijl mijn knieën tingelen als een triangel. Ik probeer weg te glijpen door de gang. De pauze duurt twintig minuten, een eeuwigheid nu Stiene niet op school is komen opdagen. Waar zit ze? Ze antwoordt niet op mijn berichtjes. Snel kijk ik nog eens op mijn gsm. Niets.

Als er gevaar dreigt, dan moet je in beweging blijven tot je dekking vindt. Het is een van de raadgevingen van Karel, mijn oude vriend uit het Kraaiennest, die nogal prat gaat op zijn carrière in het leger. Hij herhaalde die woorden eergisteren wel tien keer toen ik in zijn kielzog uit de recreatiezaal vluchtte om te ontsnappen aan de preek van zuster Mathilde. Zuster Mathilde was – voor de komst van mijn vader – de directrice van het bejaardenhuis. Een jaar lang heeft ze gebeden voor een

miraculeuze verdwijning van papa en mij uit het Kraaiennest, maar blijkbaar had God andere dingen om het hoofd. Ze kreeg des te meer een bloedhekel aan iedereen die haar tegenspreekt. Karel kan nooit zijn mond houden. Tijdens onze vlucht vertelde hij dat hij haar aankondiging van de bezinningsavond had overplakt met de affiche van een pokeravond. We bleven de rest van de avond in zijn kamer. Op school is er echter geen plek om te schuilen. Ik hou me klein in de kudde leerlingen.

Het duurt niet lang tot het grijnzende gezicht van Bram verschijnt. Hij lacht zijn perfect witte tanden bloot, alsof hij ermee wil zeggen dat zijn tanden feilloos in zijn bek zullen blijven zitten. Hij kijkt langs me heen en wenkt triomfantelijk iemand. Ik hoef niet te raden wie. Brechts plumpe voetstappen naderen.

In mijn binnenste piept een stem. *Een bovenmenselijke kracht zit in je binnenste, wees er niet bang van, gebruik hem.* Het gebonk van mijn hart is een stoorzender. De stem schreeuwt eroverheen. *Komaan, laat die twee gekken verdwijnen naar Beijing in het jaar 1420! Stuur hen naar de Verboden Stad, laat hen daar de hele dag op hun knieën kruipen voor de Chinese keizer. Je kent die plek!* Als ik de zweterige hand van Brecht op mijn schouder voel, zwijgt de stem. In paniek roep ik uit: ‘Verdwij, zo ver mogelijk, het kan me niet schelen waarheen, China of zoiets!’ Mijn hele lijf spant zich op. Ik strek mijn armen naar hen uit en roep: ‘Weg, jullie, naar de verste plek

in het heelal!' Ze kijken me aan en vervolgens elkaar. Brecht begint als eerste te proesten. Ik laat mijn armen zakken. Nooit eerder voelde ik me zo idioot. Ze liggen dubbel van het lachen. Een paar miljoen leerlingen komt om ons heen staan, vragend wat er aan de hand is. Ik hoor Brecht gieren dat de nieuwe Harry Potter is opgestaan, terwijl hij naar mij wijst. Zijn kop is knalrood van het lachen.

Met elleboogstoten bevrijd ik me uit de kring. Ik ren weg. De school uit. Niemand zal me missen. Ik schaam me te pletter. Ik loop de benen van onder mijn lijf. Hijgend sta ik voor de poort van het Kraaiennest. Pas na drie mislukte pogingen druk ik de juiste cijfercode in. Ik rep me naar binnen. Ik duw de deur dicht en blijf er met mijn rug tegenaan staan. Daar is het weer, het gevoel dat er iets in mijn binnenste gaande is. Het gebeurt zodra ik in het Kraaiennest ben. Ik laat mijn schooltas op de grond vallen en kruis krampachtig mijn armen voor mijn borst. Al enkele weken lang begint er iets krachtigs in me op te spelen, soms heftig als een bliksem, soms nauwelijks voelbaar, maar altijd hier in dit huis. Het overvalt me op de eigenaardigste momenten. Ik kan het niet zelf oproepen. Niet hier en al zeker niet op school, weet ik nu. Had ik maar de kracht om Brecht naar de hel te sturen! Ik had beter moeten weten. Waarom luisterde ik naar het stemmetje in mijn binnenste dat alles uit zijn duim zuigt? Denkt het stemmetje te

weten wat het geknetter in mijn lijf betekent? Het weet niets, het brengt me alleen maar in verwarring, het brengt me aan het fantaseren als een volslagen debiel. Mijn hart slaat een slag over. Ik adem diep in, pak mijn schooltas op en loop door de brede hal met heiligenbeelden naar het appartement van papa en mij. Het rare gevoel in mijn binnenste zakt weg. Voor hoelang? Voor altijd, beslis ik. Het moet nu maar eens gedaan zijn met die onzin. Het is vakantie, dan gaat alles beter.

Het schaakbord van zwarte en witte vloertegels, de marmeren muren, de ramen met doorzichtig groen vensterglas en het hoge plafond met spinnenwebben in de hoeken zijn me al zo vertrouwd geworden. Toen ik hier pas woonde, keek ik naar de bejaarden als naar figuren uit een krakkemikkig poppentheater. Hun armen en benen leken te bewegen alsof iemand hen met touwtjes bediende. Hun mond klapte open en dicht zonder klank en als ze dan toch iets vertelden, dan zat hun verhaal vol ontbrekende pagina's. Papa had het in de gaten. Bijna elke avond vertelde hij aan onze keukentafel over de tachtiger Karel die als paramilitair in Congo had gewerkt, over de stokoude Lise die een voorvechtster van vrouwenstemrecht was geweest, over de honderdjarige Mohammed die op zijn eentje vier weeskinderen had opgevoed, over professor Otto die jarenlang aan een auto op waterstof had gesleuteld, over Clementine die de beste operettezangeres van het

westelijk halfgrond was genoemd en nog veel meer. De schellen vielen toen beetje bij beetje van mijn ogen.

Ik wil de deur van ons appartement openduwen, maar hij is gesloten. Papa laat de deur meestal open. Waarom nu niet? Heb ik een sleutel bij? Ik schud mijn schooltas op de vloer leeg, hurk neer en zoek tussen al de rommel.

‘Iets kwijtgeraakt?’ klinkt het ergens achter me tussen de beelden op hoge sokkels.

‘Mijn verstand’, mompel ik. Guiseppe leunt tegen het marmeren been van de heilige Antonius en steekt zijn wandelstok onder zijn arm.

‘Wat?’ Hij maakt met de palm van zijn hand zijn oorschelp groter. ‘Je tand, zei je? Heb jij al valse tanden? Toch straf, dat die zomaar uit je mond kunnen vallen. Bij mij ook, een hele rij bovenste tanden tegelijk, hop, te midden van mijn aardappelpuree. Als ze op de grond waren gekletterd, mocht ik er een kruis over maken. Toch straf, tegenwoordig vliegen ze naar Mars alsof het niets is, maar valse tanden die in je mond blijven zitten, kunnen ze niet gefabriceerd krijgen.’ Hij zoekt in zijn jaszak zijn hoorapparaat, werpt er een blik op, wrijft het schoon met een grauwe zakdoek, probeert het in zijn rechteroor te duwen, merkt dat dat niet lukt en propt het in zijn linkeroor. Mopperend draait hij zich om en schuifelt weg naar de lift. ‘Toch straf’, hoor ik hem zeggen, terwijl hij met de punt van zijn wandelstok op het liftknopje drukt. Ik kijk hem na. Guiseppe

is hier nog maar enkele dagen. Hij loopt wat verloren. 'Ik kom straks nog eens langs', roep ik snel. Hij steekt zijn wandelstok in de lucht en voor hij de lift instapt, zegt hij: 'Ik heb zachte koekjes op mijn kamer liggen!'

Maar eerst naar Karel. Ik wacht wel bij hem tot papa arriveert. Terwijl ik de trap oploop, stuur ik opnieuw een bericht naar Stiene: *Niet meer op school. Kom maar naar het Kraaiennest als je kunt.*

Benieuwd waar Stiene uithangt. Ze heeft veel vrienden buiten de school. Ik niet. Ze is mijn enige vriend, mijn stokoude vrienden niet meegerekend. Stiene telt wel voor tien. Wat wij al samen hebben meegemaakt! Buiten mijn oude vrienden Karel, Otto en Lise en mijn papa en Stienes groot tante Palmire weet geen levende ziel wat er de voorbije maanden is gebeurd. Niemand zou het kunnen geloven. Ik kan het zelf amper geloven dat we dankzij een Afrikaanse fetisj én de kracht van het verbond tussen jong en oud meermaals door tijd en ruimte zijn gereisd. Onze laatste reis was naar Beijing in China. Over die stad hing zeshonderd jaar lang een vloek, waardoor gedurende al die tijd tien meisjes per jaar werden ontvoerd en van hen geen spoor meer te vinden was. Stiene en ik reisden naar die stad in het jaar 1420 om de vloek te verbreken. Ik moet me aan de trapleuning vasthouden. Voor mijn ogen flitsen beelden van de Chinese klokkenmaker die zijn dochter in zijn armen sloot. Van de oude, blinde Chang die

dolgelukkig was met een doodskist. Van de hebzuchtige keizer in zijn draagstoel. Vosgeesten. Draken. Ik schud de beelden uit mijn hoofd. Twee dingen blijven in mijn gedachten hangen: mama en de fetisj. Tijdens het tijdreizen kwam ik dichterbij mijn overleden mama. Die beelden wil ik nooit kwijt. Maar dan is er nog de fetisj. Hij doemt elke nacht in mijn dromen op. Dan zie ik mijn hand de fetisj voor eens en altijd afgeven aan de oude pygmeeënvrouw die ons tijdens onze laatste reis een tijdlang heeft vergezeld in het oerwoud van Birma. Dat betekende het einde van de tijdreizen en het einde van mijn ontmoetingen met mama. Opnieuw siddert een vreemde trilling door mijn lijf. Ik rep me naar boven en doe alsof ik het niet voel.

Snel klop ik op Karels deur. 'Iedereen mag binnenkomen, uitgezonderd zuster Mathilde', hoor ik hem roepen. Karel zit rechtop in bed en leest een boek, terwijl hij stiekem een pijp rookt. Hij neemt de kop van zijn pijp tussen duim en wijsvinger. Hij merkt dat ik vragend naar de rookpluim boven zijn hoofd kijk en haast zich te zeggen: 'Een mens is niet gemaakt om altijd verstandig te zijn. Wil je ook een trekje?' Ik schud het hoofd. Karel kijkt me onderzoekend aan. Kom naast me zitten, slaat hij met zijn hand op het bed. 'Vertel op, manneke, wat is er aan de hand?' Hij klopt zijn pijp uit in een asbak en wacht. Ik ken zijn geduldige blik. Die zal enkele tellen standhouden.

IK HOOR HET TIKKEN VAN Karels oude polshorloge. Elke seconde springt mama in mijn gedachten op, wil ik zeggen, maar ik zwijg. Ik wil niet dat hij zegt dat ik blij moet zijn dat ik haar vier jaar na haar dood nog heb kunnen terugzien. Vanzelfsprekend was het magisch om dankzij het reizen naar het verleden de puzzelstukjes van haar geheimzinnige dood te kunnen leggen. Natuurlijk ben ik blij dat ik weet welke heldin ze was. Maar ze blijft wel dood. Karel knijpt in mijn hand. Te zacht voor een paracommando. Ik kijk hem aan. Zijn snor glimlacht naar me. ‘Een mens is niet gemaakt om alleen te blijven’, zegt hij fluisterend. ‘Ook je papa niet.’

Hoe weet hij dat ook dat me dwars zit? In dit huis vol hardhorigen wordt duchtig gefluisterd.

Ik schud het hoofd en leg mijn handen op mijn oren. Het enige wat ik wil horen is: *je vader zal wel gauw inzien dat de nieuwe kokkin van het Kraaiennest een trut is en haar zoon een lastpak*. Karels lippen bewegen niet. Dan tuit hij ze, alsof hij een deuntje aan het fluiten is. Ik laat

mijn handen zakken. Hij blaast alleen maar de lucht uit zijn longen.

‘Ik zou willen weten wat mama daarvan denkt!’ Ik struikel over mijn woorden.

‘Als je diep genoeg nadenkt, zul je dat wel te weten komen.’

‘Ik denk diep na, maar een antwoord krijg ik niet.’

‘Dan moet je misschien niet alleen diep, maar ook breed denken.’ Karel plooit zijn handen rond zijn knie en lijkt in gedachten verzonken. ‘Toen ik jouw leeftijd had, heb ik diep en breed nagedacht over mijn ouders. Ze waren helemaal niet zo warm en lief als de jouwe.’

Ik slik en kijk hem aan.

Het volgende ogenblik begint hij te vertellen. Over de kostschool waar hij tijdens zijn jeugd jaren zat te verkommeren. Een school die verbonden was aan een klooster, zoals het Kraaiennest vroeger ook bij een klooster hoorde. Van het gebouw herinnert Karel zich de donkere slaapzaal onder het schuine dak met lichtpuntjes tussen de dakpannen. Op de ijzeren bedden lagen ruwe dekens die ze een keer per jaar naar buiten moesten dragen om er met een rieten mattenklopper het stof uit te kloppen. De grauwe gele douchetegels die hij meer dan eens als straf moest schrobben, herinnert hij zich nog het meest.

‘Mijn goeie vriend Charel zal ik nooit vergeten. Met hem zwom ik stiekem in de vijver van het kloosterpark

en zelfs de gedachte aan de douchetegels hield ons niet tegen', gaat Karel verder. 'Pater Serafijn was de beste godsdienstleraar van de school. Meermaals zei hij aan het einde van de les dat we allemaal uniek zijn. Een voor een wees hij ons aan. Daarna sloeg hij met zijn vlakke hand op de tafel voor hem en riep hij uit dat we zelf kunnen beslissen of we uniek wilden blijven of niet. Daarvoor moesten we bereid zijn te vechten en de tegenwind te verslaan. Soms nam ik dat vechten te letterlijk, waardoor ik steeds opnieuw met spons en bruine zeep in de doucheruimte belandde.'

'Je hebt me dat nog nooit verteld. Waarom ...?' Verder geraak ik niet. Hij gebaart dat ik moet luisteren. Zijn gezicht verstrakt. 'Enkel tijdens de zomervakanties zag ik mijn ouders terug. Tijdens de kerstvakantie of rond Pasen was de school zo goed als verlaten. Zelfs Charel die een wees was, mocht naar zijn tante. Ik bleef op school en uit verveling ging ik drie keer per dag mee met pater Serafijn naar de mis. Hij stopte me nadien stiekem een snoepje toe, een harde karamel die ik zo lang mogelijk op mijn tong liet smelten.' Karel frutselt aan de rand van zijn hemdsmouw. 'Aan het einde van het schooljaar kwamen mijn ouders me niet ophalen. Ik moest zelf de weg terug naar huis vinden. De eerste keer herinner ik me nog levendig. Ik was twaalf, mijn koffer woog meer dan ik dragen kon, maar ik beet op mijn tanden en haastte me over het perron. Een oude

kruier hielp me op de trein. Hij wachtte tot hij me achter het raampje van de eerste wagon zag verschijnen en zwaaide met zijn rimpelige hand. Achter de rook van de sigaret tussen zijn lippen verscheen een glimlach. De hele zomervakantie lang hield ik die glimlach vast. Ik overplakte er de kartonnen glimlach van mijn ouders mee. Elke avond zaten mijn vader en moeder zwijgzaam in hun eigen kuil van de geruite sofa. Als ze er overdag niet zaten, dan wachtte de kuil onbeweeglijk. De laatste dag van de vakantie waren mijn ouders op bezoek bij mijn grootmoeder aan zee en ging ik stiekem in de kuil van mijn moeder zitten, alsof ik op haar schoot kroop. Ik wilde haar iets vragen. Ik vroeg waarom ze me nog nooit had omarmd, of een kus op mijn voorhoofd had gegeven, of zelfs maar eens in mijn hand had geknepen. Vanop die plek keek ik naar de haard. Vier kussens lagen ervoor. Vier zussen waren niet ouder geworden dan een jaar, waarvan eentje maar enkele dagen. Ik kon hen niet vervangen.' Hij zucht en legt zijn hand op de mijne. 'Er is altijd wel een reden waarom ouders zus of zo zijn. De kunst ligt in het begrijpen waarom.'

Er valt een stilte. Geen ongemakkelijke, maar een die je dichter bij elkaar doet schuiven. Het verhaal van Karel maalt door mijn hoofd. Bestaan er normale ouders? Mijn vader kan ik de afgelopen weken nog moeilijk normaal noemen. Waarom valt hij als een baksteen

voor de nieuwe kokkin van het Kraaiennest? Waarom heeft hij overdreven veel geduld met haar zoon die tot overmaat van ramp in dezelfde school als ik zit? De slimste, de knapste, de leukste van de hele school, naar het schijnt. Niet dat het mij al is opgevallen. Stiene daarentegen heeft een goedkeurende blik in haar ogen als ze hem voorbijloopt in de gangen of op de speelplaats. Het heeft me iets geleerd: Stiene kan zich ook wel eens vergissen, schromelijk vergissen.

Saskia heet zij, Sam heet haar zoon. Papa zei hun namen wel honderd keer toen hij me enkele weken geleden zei dat het tweetal heel aardig is en nog van dat soort dingen. Het klonk als gekrijs in mijn oren. Ik antwoordde alleen maar dat ik naar bed wilde. Vergeet papa ineens dat hij van mama houdt? En van mij?

Ik probeer aan niets te denken. Dat lukt niet. Ik krijg de batterij niet uit mijn hersenen. Karel knipoogt naar me. Ik probeer mijn schouders niet op te halen. Sommige dingen komen niet goed. De steenkoude ouders van Karel zijn nooit veranderd, zelfs niet op het laatste uur van hun leven. De ouders van Stiene zijn evenmin normaal. Haar vader mag dan wel een goedgezak zijn, hij is ook een dief. Hij pikt van wie te veel heeft, vergoelijkt ze haar vader. Echt blij is ze er niet mee. 'Hoe zou het zijn als ik een vader had die tuinman zou zijn?' had Stiene zich onlangs afgevraagd. 'Dan zou jullie tuinhuis volstaan met kruiwagens en zakken mest en

spades en harken uit de koninklijke serres', had ik gelachen. Ze was toen boos op mij geworden. Niemand ziet er zo mooi boos uit als zij. Over haar moeder valt helemaal niets goeds te vertellen. Hoe kon ze van de ene dag op de andere haar gezin in de steek laten? Zomaar de deur achter zich dichtsmijten en nooit meer komen opdagen? Het gebeurde meer dan vier jaar geleden, dertien dagen nadat mama was overleden. De zon scheen alsof er niets was gebeurd.

Mijn gsm trilt in mijn broekzak. Ik spring op. Een bericht van Stiene. Eindelijk. Alsof ze voelt dat ik aan haar denk! *Kom je vanavond rond halfacht? Ben bij tante Palmire*, lees ik. *Ja*, stuur ik meteen terug. *Tante Palmire vraagt of je blijft eten*, sms't ze. Ik antwoord met een opgestoken duim. Tegen tante Palmire zeg je niet nee.

‘JULLIE GAAN NIET BUITEN VOOR jullie nog een dessert-je hebben gegeten’, protesteert tante Palmire. ‘Jullie moeten nog groeien, potverdikke!’ *Podikke, podikke*, herhaalt de papegaai in zijn kooi aan het raam. Tante Palmire leunt met haar handen op de keukentafel en kijkt Stiene en mij glimlachend aan. ‘Ik heb een groeiachterstand opgelopen als peuter tijdens de Tweede Wereldoorlog’, zegt ze. ‘Ik wens het niemand toe!’

‘Jammer dat je daardoor niet mijn Tante Reuzin bent geworden’, grinnikt Stiene met twinkeloogjes naar haar tante. Als tante Palmire zich over haar biljart-tafel zou buigen, dan reikt ze bijna aan de overkant en vrezende de tafelpoten onder haar gewicht te bezwijken.

Ze wuift de woorden van haar nichtje weg en gaat verder: ‘Ik herinner me niet dat er bommen vielen of Duitse soldaten door de straten marcheerden. Ik herinner me alleen maar de holte in mijn maag en de smaak van gekookte aardappelschillen. En van gepekeld haring als we geluk hadden. Toen ik vier jaar werd, kreeg

ik voor mijn verjaardag rijstpap met bruine suiker. Een feestmaaltijd. De smaak is me tot nu bijgebleven.’ Ze draait zich om naar het aanrecht, schept twee kommen vol rijstpap en schuift ze voor onze neus.

Ik ben er normaal gezien gek op, maar na drie koteletten en een tsunami van wortelpuree krijg ik dit niet meer naar binnen gewerkt. Bovendien wil ik zo snel mogelijk met Stiene naar buiten. ‘Ik moet je iets vertellen’, had ze me toegefluisterd toen ik een halfuurtje geleden de keuken binnenviel. Ik kom altijd langs de achterdeur naar binnen, zonder kloppen, zoals tante Palmire het verkiest. ‘Alleen mijn vijanden bellen aan de voordeur’, zegt ze altijd. Wie die zijn, is me niet helder. Iedereen houdt van haar, zelfs de wijkagent die een oogje dichtknijpt als ze in het geheim in haar schuurtje jenever stookt en in het zwart verkoopt.

‘Wat wou je me vertellen? Waarom was je niet op school?’ fluister ik, als tante Palmire haar handen aan haar wijde bloemetjesrok veegt en naar het hangkastje aan de muur sloft. Palmire trekt haar sportsokken op alvorens op de stoel te gaan staan en naar de suikerpot te reiken.

‘Ik had andere dingen te doen’, zegt Stiene stilletjes. ‘Gisteravond ontdekte ik iets vreemds op zolder. Ik ...’ Ze klapt haar mond dicht als Palmire sneller dan verwacht weer aan de tafel staat. Palmire zet de suikerpot tussen ons in en gaat op de stoel tegenover ons zitten.

‘Is het lekker?’ vraagt ze voor we een hap hebben genomen. In Stienes blik lees ik: hoe sneller we dit hebben opgegeten, hoe sneller we naar buiten kunnen. Terwijl we de kom tot op de bodem leegeten, taterst Palmire over het varkensgehakt dat ze rauw het lekkerst vindt, maar er toch liever geen lintworm in haar darmen bijneemt. Over de honderden soorten bier die we van haar mogen proeven, maar nooit meer dan een slokje. Over de biljartclub die ze heeft opgericht voor haar tachtigjarige vrienden en de marsepeinen beker die de winnaar van het toernooi zal krijgen.

Het is al donker als Stiene en ik afscheid nemen van Palmire en naar het einde van haar tuin lopen. Het is ons vertrouwde plekje waar alles klaarligt om een kampvuur te maken. Terwijl Stiene droge takken op de vuurschaal gooit en in brand steekt, begint ze te vertellen.

‘Gisteren vroeg papa me enkele dozen op zolder te zetten. Zijn buit, weet je wel.’

Ik stook met een tak het vuur op en kijk naar Stiene. Licht en schaduw dansen over haar gezicht. Ik zou wel willen weten wat haar vader gepikt heeft, maar om het daarover te hebben, staan haar ogen niet vrolijk genoeg. Ik gooi de stok in het vuur en ga naast haar zitten. ‘Vertel verder.’

De bruine spikkeltjes in haar groene ogen springen op. Ze wuift de rookpluim die de wind in onze gezichten